

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6509/2021
25.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Бусарац, адвокат из ..., против туженог малолетног ББ из ..., чији је законски заступник мајка ВВ из ..., чији је пуномоћник Јасмина Николић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 265/21 од 06.07.2021. године, у седници одржаној 25.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 265/21 од 06.07.2021. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 371/20 од 19.02.2021. године, тако што се делимично **УСВАЈА** тужбени захтев и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац да на име свог доприноса за издржавање мал. ББ, плаћа износ од 20% месечно од својих редовних месечних примања, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, од 15.06.2020. године, као дана подношења тужбе, па убудуће док се ово право не измени или престане, а неисплаћене рате исплати у року од 15 дана од пријема судске одлуке, под претњом принудног извршења, на текући рачун законске заступнице мал. ББ, мајке ВВ, док се у преосталом делу ревизија тужиоца **ОДБИЈА** као неоснована.

Овом пресудом се мења пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године.

Свака странка сноси своје трошкове поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 371/20 од 19.02.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужилац да на име доприноса издржавању малолетног сина ББ месечно плаћа износ од 15.000,00 динара, почев од 15.06.2020. године, као дана

подношења тужбе, па убудуће, док се не стекну разлози услед којих се ово право мења или престаје, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец уплатом на текући рачун законске заступнице мал. ББ, мајке ВВ, ближе наведен у овом ставу изреке. Другим ставом изреке, одлучено је да се овом пресудом мења пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године у ставу четвртог изреке. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 36.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 265/21 од 06.07.2021. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се измени пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године у ставу четвртог изреке и да се тужилац обавезе да на име доприноса за издржавање малолетног сина ББ месечно плаћа износ од 15.000,00 динара, почев од 15.06.2020. године до дана подношења тужбе, па убудуће, док се не стекну разлози услед којих се ово право мења или престаје, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законске заступнице малолетног ББ, мајке ВВ, ближе наведен у овом ставу изреке. Другим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 42.000,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде поступка које би биле од утицаја на законитост и правилност побијане одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године, разведен је брак АА и ВВ, мал. ББ поверен је мајци на чување и старање, уређен је начин остваривања личног контакта мал. ББ са оцем и обавезан отац да на име доприноса издржавању мал. ББ месечно плаћа 25% од своје месечне зараде коју је тада остваривао у „ГГ“ ..., почев од 01.05.2013. године, па убудуће. Правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 579/17 од 28.05.2018. године, делимично је лишена родитељског права мајка ВВ у погледу давања сагласности за путовање мал. ББ са оцем, измењена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године у делу одлуке о начину одржавања личних односа мал. ББ са оцем. Тужилац и мајка мал. ББ нису порески обвезници пореза на имовину, тужилац остварује просечну нето зараду за период од марта до августа 2020. године у износу од 172.125,30 динара у „ДД“, а законска заступница мал. туженог запослена је у „ББ“ у ..., где је у истом периоду остварила просечну нето зараду у износу од 57.497,70 динара. У време када је утврђена обавеза издржавања пресудом чија се измена у овом поступку тражи, тужилац је зарађивао 60.000,00 динара месечно, односно номинално на име издржавања је плаћао износ од 15.000,00 динара. Тужилац је у међувремену засновао нову заједницу и добио још

једно дете, мал. сина рођеног ... године, купио је стан уз банкарски кредит, а поред износа који му се одбија од зараде на име издржавања мал. ББ купио је телефон и плаћао разне активности, односно доприносио са око 60 до 70 евра месечно као и за трошкове гардеробе. Тужилац за комуналне трошкове издваја 20.000,00 динара, рата за стамбени кредит је 26.000,00 динара, кеш кредит 6.700,00 динара, а финансијски помаже и мајци која је пензионер. Његова друга супруга је запослена као ... са месечном зарадом од 31.000,00 динара. Мал. ББ је у време доношења раније пресуде имао ... година, сада има ... година, ученик је ... разреда, а његове месечне потребе су велике, укључујући и трошкове одеће, обуће, хране и додатних часова, а комунални трошкови су од 30.000,00 до 35.000,00 динара месечно. Мал. тужени живи у кући чији је власник његова бака по мајци. У време доношења раније пресуде, потребе мал. туженог су биле 15.000,00 динара месечно појединачно наведене, а сада су 30.000,00 динара, имајући у виду календарски узраст малолетног детета, економске прилике и средину у којој дете живи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев за измену раније одлуке основан у смислу одредбе члана 164. Породичног закона и обавезао тужиоца да износом од 15.000,00 динара месечно од својих редовних месечних прихода доприноси издржавању мал.туженог, имајући у виду потребе мал.детета и могућности дужника издржавања.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да се нису стекли законски услови за промену раније одлуке којом је тужилац обавезан да доприноси издржавању мал. ББ са 25% од своје месечне зараде, имајући у виду да су се потребе мал. детета значајно повећале у односу на време доношења раније пресуде, да је стандард оца који сада месечно зарађује 172.125,30 динара значајно порастао, као и да су се прилике на страни оца промениле у смислу да има обавезу издржавања још једног малолетног детета. Приликом одлучивања, другостепени суд је имао у виду и месечну зарату мајке малолетног туженог, као и чињеницу да тужилац има свој стан, а тужени са мајком станује у кући бабе по мајци.

Међутим, по налажењу Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је приликом одлучивања о основаности захтева за измену одлуке о издржавању погрешно примењено материјално право.

Одредбе члана 160. Породичног закона прописују критеријуме одређивања издржавања. Одредбом члана 160. став 1. Породичног закона, прописано је да се издржавања одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. У другом ставу овог члана је прописано да потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања. У трећем ставу истог члана је прописано да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања. У четвртном ставу овог члана је прописано да минимална сума издржавања представља суму коју као накнаду за храњенике, односно за лица на породичном смештају, периодично утврђује Министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом.

Одредбом члана 164. Породичног закона, прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Наиме, имајући у виду наведене законске одредбе и утврђене чињенице за оцену могућности тужиоца као дужника издржавања у смислу одредбе члана 160. став 3. ПЗ, и то како зараду, тако и његове расходе, као и да има обавезу издржавања још једног малолетног детета, а ценећи и укупне месечне потребе мал. туженог који је школског узраста (сада има ... година), похађа и ваншколске активности, и руководећи се његовим најбољим интересом сагласно члановима 6. и 266. ПЗ, Врховни касациони суд је оценио да је тужилац у могућности да на име доприноса за издржавање мал. ББ плаћа 20% месечно од својих редовних примања, с обзиром на висину зараде коју остварује и стандард којим живи. Овим износом обезбеђује се задовољење услова за правилан и потпуни развој мал. ББ, у складу са његовим утврђеним потребама, а при томе се не угрожава егзистенција тужиоца као дужника издржавања, који има обавезу издржавања још једног малолетног детета које је добио у новој заједници. Преостала средства за издржавање мал. туженог обезбеђиваће законска заступница која се свакодневно брине о њему, како потребним новчаним износом, тако и доприносом у виду рада и старања које и иначе свакодневно улаже у негу и подизање мал. туженог, који се новчано не може изразити.

Са изнетих разлога, ревизијски суд налази да су се у овом случају стекли услови за измену раније одлуке о висини доприноса издржавању мал. туженог у висини од 20% од редовних месечних примања тужиоца.

Супротно ревизијским наводима, у конкретном случају постоје околности које оправдавају примену одредбе члана 281. Породичног закона, која овлашћује суд да одлучује мимо диспозиције тужбеног захтева тужиоца. Одредба члана 161. став 1. Породичног закона прописује да се издржавање, по правилу, одређује у новцу. Одредбом члана 162. став 1. истог закона прописано је да поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања. Наведено значи да је на повериоцу издржавања право избора да ли ће висину издржавања тражити у фиксном месечном новчаном износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања. Код утврђеног да се приликом доношења одлуке чија се измена тражи (пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године), тужилац као дужник издржавања сагласио да издржавању мал. туженог доприноси у процентуалном износу од својих редовних месечних новчаних примања, издржавање у фиксном месечном износу се не може одредити без сагласности туженог као повериоца издржавања сходно наведеној одредби члана 162. став 1 Породичног закона.

Из изнетих разлога, а на основу члана 416. став 1. и 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

О накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници. На основу члана 207. Породичног закона, а водећи рачуна о разлозима правичности, овај суд је одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка. Применом наведеног члана Породичног закона,

тужиоцу не припадају ни трошкови ревизијског поступка, имајући у виду његов делимичан успех у ревизијском поступку.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић